

სსიპ-დავით აღმაშენებლის სახელობის საქართველოს ეროვნული თავდაცვის აკადემიაში პლაგიატის რეგულირების წესი

მუხლი 1 . რეგულირების სფერო

ეს წესი არეგულირებს სსიპ - დავით აღმაშენებლის სახელობის საქართველოს ეროვნულ თავდაცვის აკადემიაში (შემდგომში - აკადემია) იუნკეთა/მსმენელთა და პირადი შემადგენლობის (მათ შორის აკადემიური და მოწვეული პერსონალი) (შემდგომში - ნაშრომის ავტორი) მიერ პლაგიატის პრევენციის საშუალებებს, მისი იდენტიფიცირებისა და რეაგირების მექანიზმებს.

მუხლი 2. მიზანი

წინამდებარე დოკუმენტის მიზანია განმარტოს აკადემიური კეთილსინდისიერება და პლაგიატი, შეიმუშავოს პლაგიატის პრევენციის, მისი აღმოჩენის, დადგენის და მასზე რეაგირების მექანიზმები.

მუხლი 3. ტერმინთა განმარტებები:

1. აკადემიური კეთილსინდისიერება მოიაზრებს აკადემიაში სწავლა, სწავლებისა და კვლევის შემდეგ ღირებულებებზე დაყრდნობით განხორციელებას: პატიოსნება, ნდობა, სამართლიანობა, პატივისცემა და ანგარიშვალდებულება.

2. პლაგიატი არის სხვისი ნაშრომის ან იდე(ებ)ის წარმოდგენა საკუთარ ნაშრომად ავტორის ნებართვის გარეშე. ნაშრომში იგულისხმება როგორც გამოქვეყნებული, ასევე გამოუქვეყნებელი მასალა (წიგნები, ჟურნალები, ლექციები, თეზისები, სტუდენტური ესეები და პროექტები, ინტერნეტიდან გადმოწერილი ტექსტები, მონაცემები და წყაროები), როგორც ხელნაწერი, ასევე ნაბეჭდი ან ელექტრონული ფორმით. მასალა შეიძლება იყოს როგორც ტექსტი, ასევე ვიდეო-აუდიო ფაილები, კომპიუტერული კოდი, ილუსტრაციები, გრაფიკები და ა.შ. [ოქსფორდის უნივერსიტეტი]

მუხლი 4. პლაგიატის სახეები:

1. შემთხვევითი, გაუცნობიერებელი (unintentional) პლაგიატი - პლაგიატი, როდესაც პირმა არ იცის რა არის პლაგიატი და შესაბამისად ვერ აცნობიერებს ავტორის მითითების, მისი დამსახურების აღიარების აუცილებლობას, არ იცის რომ ანალოგიური ნაშრომი არის სხვის მიერ შესრულებული ან/და შემთხვევით გამორჩა ავტორის მითითება.

2. წინდაუხედავი/გაუფრთხილებელი/დაუდევარი (reckless) პლაგიატი - პლაგიატი, როდესაც პირი კარგად იცნობს პლაგიატის არსს, მაგრამ მიუხედავად ამისა ნაკლებ ყურადღებას აქცევს შესაბამისი წესების დაცვას და რიგ შემთხვევებში არ ზრუნავს ამ წესების დაცვაზე.

3. გამიზნული/მიზანმიმართული (intentional) პლაგიატი - პლაგიატი, როდესაც პირმა იცის და გაცნობიერებული აქვს პლაგიატის არსი, მაგრამ მიუხედავად ამისა სარგებლის (ქულა, აკადემიური ხარისხი, აღიარება ან/და მატერიალური სარგებელი) და უპირატესობის მიღების მიზნით გააზრებულად არღვევს წესებს.

მუხლი 5. პლაგიატის ტიპები

1. სრული პლაგიატი (Use of material written by professional agencies or other persons) - სხვისი ნაშრომის წარდგენა საკუთარ ნაშრომად. ამ ნაშრომის მიღების სხვადასხვა გზის გამოყენებით: სხვისი ინტელექტუალური საკუთრების ყიდვა ავტორისგან ან/და სააგენტოსგან, როგორც მათი ნებართვით, ასევე ნებართვის გარეშე; ასევე, ნაშრომის თხოვნით შესრულება ლექტორის, კოლეგის, მეგობრის, ნათესავის ან და სხვა ახლობელი ადამიანის მიერ.

2. სიტყვა-სიტყვით პლაგიატი (clone) - სხვისი ნაშრომიდან გარკვეული ტექსტის გამოყენება საკუთარ ნაშრომში უცვლელად (სიტყვა-სიტყვით), ამ ტექსტის ბრჭყალებში ჩასმისა და ავტორის მითითების გარეშე.

3. კოპირება და ჩასმა (copy/cut and paste) - სხვისი ნაშრომიდან გარკვეული ტექსტის გამოყენება საკუთარ ნაშრომში მცირე ცვლილებით (რამდენიმე სიტყვა), ამ ტექსტის ავტორის მითითების გარეშე.

4. მოზაიკური პლაგიატი (mozaic plagiarism) – სხვადასხვა ნაშრომებიდან გარკვეული ტექსტების გამოყენება საკუთარ ნაშრომში, ამ ტექსტების ბრჭყალებში ჩასმისა და ავტორების მითითების გარეშე.

5. პარაფრაზი (paraphrase) - სხვისი ნაშრომიდან გარკვეული ტექსტის გამოყენება საკუთარ ნაშრომში მისი პარაფრაზირებით (სხვა სიტყვებით ჩამოყალიბება), ამ ტექსტის ავტორის მითითების გარეშე და ტექსტისთვის ავტორისეული სტრუქტურის, სტილისა და ენის შენარჩუნებით.

6. არანებადართული თანამშრომლობა (collusion) - ნაშრომის შემუშავებაში ჩართულია სხვა პირ(ებ)ი, ნაშრომი შესრულებულია ინსტრუქციისა და წესების დარღვევით, ნაშრომში არ არის მითითებული ამ პირ(ებ)ის მიერ შესრულებული სამუშაოს ნაწილი.

7. თვითპლაგიატი (self plagiarism) - საკუთარი ნაშრომის გამოყენება რეფერირების გარეშე სხვა ნაშრომში, ერთდროულად ერთი და იგივე ნაშრომის წარდგენა სხვადასხვა სარგებელის მიღების მიზნით ან/და უკვე შეფასებული ნაშრომის ხელახლა შეფასების მიზნით საკუთარი ნაშრომის გამოყენება.

8. თარგმანი - სხვისი ნაშრომის თარგმნა წყაროების მითითების გარეშე.

9. დახმარების მიღების უარყოფა (Failure to acknowledge assistance) - ნაშრომში არ არის აღნიშნული და აღიარებული სხვისგან მიღებული ისეთი დახმარება (იდეა, მოსაზრება და ა.შ.), რამაც მნიშვნელოვანი წვლილი შეიტანა ნაშრომის შესრულებაში.

10. იდეის პლაგიატი - სხვისი იდეის გადმოცემა ავტორის მითითების გარეშე.

11. სტილის პლაგიატი - წყაროში გადმოცემული აზრის ფეხდაფეხ მიყოლა, ავტორის ნაწერის სტილის საკუთარ ნაშრომში გამოყენება, თუნდაც წინადადებები შინაარსობრივად იყოს განსხვავებული.

12. არასწორი ციტირება - წყაროს მიუთითებლობა ტექსტში, წყაროს არასრული ჩამონათვალი ბიბლიოგრაფიაში.

13. არარსებული წყაროების მითითება- არარსებული წყაროს გამოგონება და მისი მითითება ნაშრომში.

მუხლი 6. პლაგიატის დონეები:

1. პირველი დონე (მინიმალური პლაგიატი) - სხვისი ნაშრომიდან ერთი ან ორი წინადადების გამოყენება ავტორის მითითების გარეშე საშუალო ან/და დიდი ნაშრომის ტექსტში, რომელიც არ აღემატება შესრულებული სამუშაოს/ნაშრომის 10 პროცენტს და დგინდება შემთხვევითი გაუცნობიერებელი პლაგიატის სახე.

2. მეორე დონე (საშუალო პლაგიატი) - სხვისი ნაშრომიდან ერთი ან ორი აბზაცის გამოყენება ავტორის მითითების გარეშე საშუალო ან/და დიდი ნაშრომის ტექსტში, რომელიც არ აღემატება შესრულებული სამუშაოს/ნაშრომის 15 პროცენტს და დგინდება წინდაუხედავი გაუფრთხილებელი პლაგიატის სახე.

3. მესამე დონე (საშუალო ზღვარს ზემოთ პლაგიატი) - სხვისი ნაშრომიდან ორზე მეტი აბზაცის გამოყენება ავტორის მითითების გარეშე საშუალო ან/და დიდი ნაშრომის ტექსტში,

რომელიც არ აღემატება წინდაუხედავი, გაუფრთხილებელი პლაგიატის შემთხვევაში 30%-ს ან გამიზნული/მიზანმიმართული პლაგიატის შემთხვევაში 20%-ს.

4. მეოთხე დონე (მნიშვნელოვანი პლაგიატი) სხვისი ნაშრომიდან ორზე მეტი აბზაცის გამოყენება ავტორის მითითების გარეშე საშუალო ან/და დიდი ნაშრომის ტექსტში, რომელიც აღემატება წინდაუხედავი, გაუფრთხილებელი პლაგიატის შემთხვევაში 40%-ს ან გამიზნული/მიზანმიმართული პლაგიატის შემთხვევაში 30%-ს.

მუხლი 7. აკადემიური არაკეთილსინდისიერება და აკადემიური კეთილსინდისიერების უზრუნველყოფის მექანიზმები

1. აკადემიური არაკეთილსინდისიერებაა:

- ა) პლაგიატი;
- ბ) გადაწერა-კარნახი;
- გ) ფალსიფიკაცია;
- დ) სხვა პირის ნაცვლად გამოცდის ჩაბარება ან/და სხვა პირისთვის ანალოგიური თხოვნით მიმართვა;
- ე) კონფიდენციალური ინფორმაციის მოპოვება მოცემული დავალების შესასრულებლად (ქვიზი, გამოცდა, პროექტი და ა.შ.) შესახებ;
- ვ) სხვისი ნამუშევრის მოპარვა, განადგურება ან შეცვლა;

2. აკადემიური კეთილსინდისიერების უზრუნველყოფისა და ხელშეწყობის მიზნით აკადემია:

- ა) ხელს უწყობს აკადემიური კეთილსინდისიერების კულტურის ჩამოყალიბებას სხვადასხვა აქტივობებით, მათ შორის აკადემიის საგანმანათლებლო პროგრამები მოიცავს სავალდებულო სასწავლო კურსებს /კომპონენტებს, რომლების ითვალისწინებს აკადემიური კეთილსინდისიერების საკითხებს.
- ბ) ხელს უწყობს აკადემიური კეთილსინდისიერების შესახებ ინფორმაციის ხელმისაწვდომობასა და გავრცელებას;
- გ) სწავლა-სწავლებისა და კვლევითი აქტივობების დაგეგმვის ეტაპზე უზრუნველყოფს აკადემიური სიყალბის პრევენციის მექანიზმების შემუშავებას;

დ) ხელს უწყობს აკადემიური კეთილსინდისიერების საუკეთესო საერთაშორისო პრაქტიკების დანერგვას;

ე) უზრუნველყოფს აკადემიური არაკეთილსინდისიერებისა და პლაგიატის აღმოჩენის შემთხვევაში დარღვევის სიმძიმის შესაბამისი დისციპლინული პასუხისმგებლობის ზომის გამოყენებას;

ვ) ახორციელებს პირადი შემადგენლობის, მათ შორის აკადემიის აკადემიური და მოწვეული პერსონალის, ასევე იუნკერთა და მსმენელთა ინფორმირებას პლაგიატის შესახებ ამ წესის მეშვეობით, რომელიც ხელმისაწვდომია აკადემიის ვებგვერდზე;

ზ) უზრუნველყოფს აკადემიის შინაგანაწესში აკადემიური არაკეთილსინდისიერებისა და პლაგიატის რეგულირების შესახებ ნორმების ასახვასა და მათ მონიტორინგს.

მუხლი 8. პლაგიატის პრევენცია

1. პლაგიატის პრევენცია შესაძლებელია აკადემიური წერის უნარების (წყაროების გამოყენებისა და ციტირების წესების ცოდნა) ჩამოყალიბებით.

2. პლაგიატის პრევენციის მიზნით იუნკრებს/მსმენელებს, აკადემიის პირად შემადგენლობას (მათ შორის აკადემიურ და მოქვეულ პერსონალს) ცხადად უნდა მიეცეთ შემდეგი ინსტრუქციები:

ა) ციტატების ამოცნობა ტექსტში ყოველთვის უნდა იყოს შესაძლებელი, მათი ბრჭყალებში ჩასმით ან ტექსტიდან გამოყოფით (აბზაცებით) და წყაროების სრული მითითებით. მკითხველმა უნდა შეძლოს გარჩევა რომელი ნაწილი ეკუთვნის ნაშრომის ავტორს (არის მისი საკუთარი დამოუკიდებელი ნაშრომი) და სად არის სხვისი იდეები. **[ოქსფორდის უნივერსიტეტი]**

ბ) ინტერნეტიდან მიღებული მასალა უნდა იყოს სათანადოდ მითითებული და ნახსენები ბიბლიოგრაფიაში. საჭიროა ინტერნეტში მოძიებული ნებისმიერი მასალის გულდასმით შესწავლა, შეფასება რადგან ნაკლებად სავარაუდოა, რომ ეს მასალა გადის ისეთივე სამეცნიერო რეცენზირებას, როგორც გამოქვეყნებული ნაშრომები. **[ოქსფორდის უნივერსიტეტი]**

გ) სხვისი ნაშრომის პერეფრაზირებისას, როდესაც ძირითად ტექსტში იცვლება რამდენიმე სიტყვა ან სიტყვათა თანმიმდევრობა, ხოლო არგუმენტაცია, აზრთა მსვლელობა და სტილი იგივეა, აუცილებელია ავტორის მითითება. პერეფრაზირება ავტორის მითითების გარეშე შესაძლებელია, თუ ეს არის ნაშრომის ავტორის საკუთარი მოსაზრებები **[ოქსფორდის უნივერსიტეტი]**

დ) ნაშრომის ავტორი ვალდებულია მიუთითოს ყველა ციტატა, პერეფრაზი, შეჯამება, ცხრილები, დიაგრამები ან სხვა მასალა, პროგრამული კოდებისა და ელექტრონული მედიის ჩათვლით, სადაც შესაძლოა გამოყენებული იყოს სხვისი ინტელექტუალური საკუთრება.

[დუბლინის უნივერსიტეტი]

ე) ნაშრომის ავტორი ვალდებულია ნაშრომში მოიყვანოს სრული ბიბლიოგრაფია და წყაროები. **[დუბლინის უნივერსიტეტი]**

ვ) ნაშრომის ავტორი ვალდებულია უზრუნველყოს ორიგინალობა, დამოუკიდებლობა და კეთილსინდისიერება ჯგუფური ნაშრომების ფარგლებშიც და მიუთითონ მათ მიერ შესრულებული ნაწილი. **[დუბლინის უნივერსიტეტი]**

3. მაქსიმალური ინფორმირება (რეგულაციების დეტალურად გაცნობა/მიწოდება, პლაგიატზე ინფორმაციის ასახვა ყველა სასწავლო კურსში და ა.შ. **[უფსალას უნივერსიტეტი]**.

4. პლაგიატის პრევენციის მიზნით საგანმანათლებლო ერთეულებში იუნკერთა/მსმენელთა მიერ შექმნილი ნაშრომები პირველყოფლისა გადამოწმებულ უნდა იქნას თემის ხელმძღვანელის მიერ ნაშრომის წარდგენამდე.

მუხლი 9. აკადემიური არაკეთილსინდისიერების, მათ შორის პლაგიატის აღმოჩენა

1. აკადემიური არაკეთილსინდისიერების, მათ შორის პლაგიატის არსებობის შესახებ საფუძვლიანი ეჭვის დაფიქსირება შეუძლია ნებისმიერ დაინტერესებულ პირს (იუნკერი/მსმენელი, ლექტორი და ა.შ.). მისი აღმოჩენა შესაძლებელია უშუალო ან/და დისტანციური დაკვირვებით, ფაქტებთან უშუალო შეხებით, გარკვეული კონტროლის მექანიზმებით, როგორც ფიზიკური ასევე დამხმარე პროგრამული ინსტრუმენტების გამოყენებით.

2. აკადემიაში პლაგიატის აღმოჩენისთვის გამოიყენება ფართოდ გავრცელებული დამხმარე ინსტრუმენტი - პროგრამული უზრუნველყოფა Turnitin, რომელიც ამავედროულად უზრუნველყოფს პლაგიატის პრევენციას და აკადემიური წერის უნარების განვითარებას.

3. აკადემიაში პროგრამა “Turnitin”- ში სავალდებულო წესით ხდება შემდეგი ნაშრომების შემოწმება:

ა) ძირითადი საგანმანათლებლო და საგანმანათლებლო ერთეულებში იუნკერთა/მსმენელთა მიერ შესრულებული ნაშრომები (საბაკალავრო, სამაგისტრო, კვლევითი პროექტი და საკონფერენციო თემები);

ბ) აკადემიის სახელით კონფერენციაზე წარსადგენი მასალები;

გ) აკადემიის სახელით გამოსაქვეყნებლად წარდგენილი მასალა (სტატია, მონოგრაფია, სახელმძღვანელო და ა. შ.)

4. პლაგიატის აღმოჩენ ელექტრონულ პროგრამაში ამ მუხლის მე-3 პუნქტით გათვალისწინებული მასალის გადამოწმებას უზრუნველყოფს აკადემიის ბაკალავრიატი, მაგისტრატურა და სამეცნიერო-კვლევითი ცენტრი.

მუხლი 10. პლაგიატზე რეაგირების მექანიზმები და სანქციები

1. აკადემიურ არაკეთილსინდისიერებაზე, მათ შორის პლაგიატზე რეაგირება უნდა მოხდეს მყისიერად, აღნიშნული ფაქტის დაფიქსირებით. ჩადენილ აკადემიურ არაკეთილსინდისიერებას ან/და პლაგიატს აუცილებლად მოყვება შესაბამისი რეაგირება, რაც ხელს შეუწყობს აკადემიური კეთილსინდისიერების დაცვას.

2. ძირითადი საგანმანათლებლო ერთეულების და საგანმანათლებლო ერთეულების სალექციო კურსის შეფასების ფარგლებში (მე-3 მუხლის) შექმნილ საბაკალავრო და სამაგისტრო ნაშრომში აკადემიური არაკეთილსინდისიერების, მათ შორის პლაგიატის აღმოჩენის შემთხვევაში სასწავლო კურსის ლექტორი/ინსტრუქტორი/მასწავლებელი უფლებამოსილია საკუთარი გადაწყვეტილებით გააუქმოს ნაშრომი, წერიტი დავალება და ა. შ. (ნაშრომი დატოვოს შეფასების გარეშე) და ამის შესახებ დაუყოვნებლივ აცნობოს ძირითად საგანმანათლებლო ერთეულის ან საგანმანათლებლო ერთეულის ხელმძღვანელს, შემდგომი რეაგირებისათვის.

3. პლაგიატის აღმოჩენის შემთხვევაში ძირითადი საგანმანათლებლო ერთეულის ან საგანმანათლებლო ერთეულის ხელმძღვანელი ვალდებულია შუამდგომლობით მიმართოს აკადემიის რექტორს, რათა უზრუნველყოფილ იქნას საკითხის განხილვა აკადემიის ეთიკის კომისიის მიერ, შესაბამისი დასკვნის მომზადების მიზნით.

4. პლაგიატის აღმოჩენის შემთხვევაში, აღმოჩენილი პლაგიატის შემთხვევების განხილვას, მასალების გამოკვლევასა და პლაგიატის დონეების იდენტიფიცირებას განახორციელებს აკადემიის ეთიკის კომისია, რომელიც შემდგომ გადაწყვეტილებას წარუდგენს აკადემიის რექტორს და მიმართავს რეკომენდაციით პლაგიატზე რეაგირების მიზნით პლაგიატის ჩამდენი პირისათვის შესაბამისი დისციპლინური ზომის დაკისრების თაობაზე.

5. მე-4 დონის პლაგიატის შესახებ ძირითადი საგანმანათლებლო ერთეულის ან საგანმანათლებლო ერთეულის ხელმძღვანელის მიერ მოწოდებული ინფორმაცია განიხილება რექტორის ბრძანებით შექმნილ კომისიაზე (კომისია კომპლექტდება შესაბამისი კვალიფიკაციის მქონე პირებით), რომელზეც ასევე მოწვეული იქნება ნაშრომის ავტორი თავისი პოზიციის წარმოსადგენად. მე-4 დონის პლაგიატის არსებობის/არარსებობის და მასზე რეაგირების შესახებ გადაწყვეტილებას იღებს კომისია ხმათა უმრავლესობით.

6. კომისიის მიერ მე-4 დონის პლაგიატის დადასტურების შემთხვევაში, აკადემიის იუნკერის/მსმენელის აკადემიიდან ამორიცხვის ან/და აკადემიის პირადი შემადგენლობისათვის (მათ შორის აკადემიური და მოწვეული პერსონალი) შრომით-

სამართლებრივი ურთიერთობის შეწყვეტის შესახებ ინფორმაცია მიეწოდება აკადემიის შესაბამის სტრუქტურულ ერთეულებს შემდგომი რეაგირებისათვის.

7. აკადემიის პირადი შემადგენლობის მიერ ნაშრომში კეთილსინდისიერების ნორმების დარღვევის აღმოჩენის შემთხვევაში, დარღვევის აღმომჩენი გონივრულ ვადაში მიმართავს რექტორს.

8. ეთიკის კომისიის მუშაობა უნდა იყოს კონფიდენციალური და პლაგიატის დადასტურებამდე ზიანი არ უნდა მიაყენოს პირის რეპუტაციას.

მუხლი 11. გასაჩივრების წესი

1. პლაგიატის ფაქტის დადასტურების შესახებ დასკვნა შესაძლებელია გასაჩივრდეს დასკვნის გაცნობიდან 10 კალენდალური დღის ვადაში, აკადემიის აკადემიურ საბჭოზე.

2. გასაჩივრებული დასკვნის განხილვის სხდომაზე (აკადემიური საბჭოს სხდომა) შესაძლებელია დაესწროს საქმეში მონაწილე პირები, მათ შორის ის პირი, რომლის საკითხიც განიხილება.

3. აკადემიური საბჭო გადაწყვეტილებას იღებს აკადემიური საბჭოს წევრთა სიითი შემადგენლობის უმრავლესობით.

4. აკადემიური საბჭოს გადაწყვეტილება საბოლოოა და მისი გასაჩივრება შესაძლებელია მხოლოდ სასამართლოში.

მუხლი 12. დასკვნითი დებულებები

1. აღნიშნულ წესში ცვლილებებისა და დამატებების შეტანა ხდება აკადემიური საბჭოს გადაწყვეტილებით.

2. აკადემიის იუნკერები/მსმენელები და პირადი შემადგენლობა ვალდებული არიან გაეცნონ წინამდებარე წესს.